

פרשת משפטים - TORAH CIVIL LAW - THE LIMITS OF MAN'S GENIUS

Mishpatim – civil law – follows immediately after the Ten Commandments. And what a grand testimony to the Torah's sensitivity to the relationship between men! In fact, just prior Sinai, we read that at מרי מרה – the bitter waters – שם שם לו חוק ומשפט – there (too) G-d gave them Chukim and Mishpatim. And now, after the giving of the Ten Commandments, we have the Parsha of Mishpatim. G-d surrounded Sinai with His G-d—given civil laws¹. Thereby, G-d made clear to us His desire that we become paradigms of social and ethical behavior of the highest sort! Interpersonal behavior was to be elevated to the highest levels of holiness. And in fact, the famous, “Love your neighbor like yourself” is contained just in that Parsha called קדושים תהיו².

David HaMelech put it so aptly when he said, (תהלים יט) משפטי ד' אמת צדקו יחדיו (The Laws of G-d are (not only) truthful (each one in and of their own right) but they are righteous all around. They affect not only justice in the world, but they complete a person's body, money and soul³).

And so, in a parsha that has a whopping fifty-three Mitzvot, there are laws relating to the duties of husbands to wives, recourse in cases of seduction, and protection of the underprivileged (slaves, converts, widows and orphans). There are laws governing our relationship with the anti-monotheist and with foreign elements of the population. Torah law mandates that even a closed family village has to have its judges and policemen⁴. The nature of this world is such that even when operating at the highest level, the nation needs its civil code⁵.

¹ חז"ל: התורה תחילתה דינים וסופה דינים, תחילתה דינים: שם שם לו חוק ומשפט" (שמות טו) וסופה דינים "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם."

² ויקרא יט יח (קדושים): ואהבת לרעך כמוך
חינוך מצוה רמ"ג; הסמ"ק הוסיף עוד מצוה לגמול חסד בגוף ובממון דכתיב (שמות כו) והודעת להם הדרך אשר ילכו בה אבל באמת התכוון בזה למצות והלכת בדרכיו וגם הוסיף מצוה נפרדת לבקר חולים מוהלכת בדרכיו (ס' מו) ועוד מצוה לקבור מתים דכתיב (שמות יח) ואת המעשה אשר יעשו (ס' מח) אבל הרמב"ם בהל' אבלות מנה בקור חולים וקבורת מתים כמצוה דרבנן ולדעתו הם חלק ממצות ואהבת לרעך כמוך

³ של"ה: משפטי ד' אמת צדקו יחדיו (תהלים יט) דהיינו שלמות האדם אשר הם שלושה, דהיינו שלמות הנשמה, ושלמות הגוף, ושלמות הממון ... כן תמצא באלה המשפטים הרבה משפטי אמת שהם נוגעים בגוף, ושהם נוגעים בממון ושהם נוגעים בנשמה ...

⁴ דברים טז (יח) שפטים ושטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלקיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק: ודרשו חז"ל 'ל' בכל שעריך – בכל עיר ועיר, אפילו עיר שכולה משפחה אחת

⁵ מדרש רבה ויקרא פרשה כז פסקה א: אלכסנדרוס מוקדון אזל לגבי מלכא קציא לאחוריה הרי חשך אזל להדא מדינתא דשמה קרטיגנא והות כולה דנשי נפקין קדמוי אמרי ליה אי את עביד עמנא קרבא ונצחת לך שמך נפק לעלמא דמחוזא דנשי אחרת ואי אנן עבדינן עמך קרבא ונצחינך שמך נפיק בעלמא דנשיא נצחוך ותו לית את קאים קדם מלכו כי נפק כתב על תרע פילי אנא אלכסנדרוס מוקדון שטי הוינא עד דאתי לקרטיגנא מדינתא ואלפית עצה מנשיא אזל למדינתא אחרת דשמה אפריקי נפקין קדמוניה בחזורין דדהב וברמונין דדהב ובלחם דדהב אמר ומה זה דהבא מתאכיל בארעכון א"ל ולא הוה כן בארעא אמר להון לא עבידתיכון אתיתי למחמי אלא דינכון אתיתי למחמי עד דאינון יתבין אתו תרי גברי לדינא קדם מלכא חד אמר מרי מלכא חרובא זביניה מהאי גברא וגריפתא ואשכחי בה סימא ואמרית ליה סב סימתיך דחרובא זבינית וסימא לא זבינית ואחרינא אמר כמה דאת מסתפי מעונש גזל כך מסתפינא אנא כד זבינית לך חרובתא וכל דאיהו וכל דאיהו בה זבינית לך קרא מלכא לחד מנהון א"ל אית לך ברא א"ל הן קרא לאחרינא א"ל אית לך

Our parsha begins with the words וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים, “And these are the laws, etc.” Rashi tells us that the “And” comes to tell us that these laws are as much a part of the Sinai revelation as the Ten Commandments. For Judaism, both are equally as holy. The world is not separated into the religious and the profane: a person is as profoundly spiritual when he observes the laws of damages as he is when he keeps the Shabbos. A person who violates the laws of lending is committing an act as contrary to the substance and spirit of Judaism as if he would eat non-kosher food. G-d mandated the one just as He mandated the other¹.

We see a similar idea at the beginning of Pirkei Avos. Pirkei Avos begins with the words *Moses received Torah from Sinai*. The Bartenura tells us that since Avos deals with character development, we may think that these things are just the product of man’s mind, a type of advanced Humanism. To counter this, the Mishnah tells us that these things are equally from the holy revelation at Sinai².

Yet, this is not to say that the Torah did not encourage man to use his mind. On the contrary, we learn that something which is perfectly logical, with no alternative logical argument to oppose it, is considered to have the status of תורה law³:

ברתא א"ל הן א"ל זילון וינסבון דין לדין ויכלון תרויהון סימא שרי אלכסנדרוס מוקדון תמה א"ל מלכא מה את תמה לא דנתי טבות א"ל הן א"ל אלו הוה הדין דינא בארעכון מה הויתון עבדין א"ל מרים רישא דדין ורישא דדין וסימא סלקא לבי מלכא אמר ושמשא דנחא בארעכון א"ל הן ומיטרא נחית בארעכון א"ל הן א"ל דלמא אית בארעכון בעיר דקיק א"ל תפח רוחיה דההוא גברא בזכות בעירא דקיקא שמשא דנחא עליכון ומיטרא דנחית עליכון אמטו בעירא דקיקא אתון משתזבין הה"ד (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה' אדם בזכות בהמה תושיע ה'

¹ע"פ תרומת הדשן

² רע"ב מס' אבות א מש' א: משה קבל תורה מסיני - אומר אני לפי שמסכת זו אינה מיוסדת ע"פ מצוה ממצות התורה כשאר מסכתות שבמשנה אלא כולם מוסרים ומדות והכמי העולם ג"כ חברו ספרים כמו שהמציאו מלבם בדרכי המוסר כיצד יתנהג האדם עם חברו, לפיכך התחיל התנא במסכת זו, משה קבל תורה מסיני לומר לך שהמדות והמוסרים שבזו המסכת לא בדו אותם חכמי המשנה מלבם אלא אף אלו נאמרו בסיני:

³ e.g. where the Gemorrah asks why we should bring a פסוק for the principle of המוציא ב"ב ע"ב. מחברו עליו הריאה.

The Ritvah (הל' ברכות המובא בסוף מס' ברכות מהדורת מוסד הרב קוק) states that שכל demands that we make a blessing, implying that some recognition by us that this comes from HaSh-m is a Torah requirement. However, the specific form of a ברכה was mandated by Chazal:

לא באה בתורה שבכתב מצוה לברך אדם על ההנאה קודם שיהנה לפי שהשכל מורה על זה לבעלי האמת ... אבל מדברי סופרים אסור לאדם שיהנה מכלום עד שיברך בשם ומלכות וגו'

However, most Meforshim hold that it is only in the case of דינים that סברה becomes a Torah obligation. (עין בהאר"ת העורך על הריטב"א שם) (ע"פ הצ"ח ועוד אחרונים)

It would seem that the reason for this is because the logic of the Torah, of Torah minds and of the world are all in basic harmony. (It is not enough that all three be logical, but that, in addition, they be logical in the same way. If, for example, our minds were programmed to think in the binary code, but the Torah was written in the decimal code, then we could not claim that our logic was Torah logic. It is also important to note that human beings are capable of thinking logically at a very high level, but still not in harmony with the Torah. Thus we say דעת תורה היא even of extremely intelligent, but Torah ignorant people.) The source of the harmony between the Torah on the one hand, and people and the world on the other hand, is rooted in the fact that the last two were created from the first –

הסתכל באורייתא וברא עלמא. והדברים ארוכים

למה לי קרא סברא הוא

It is specifically the areas of civil law which are among the most frequently studied areas of Talmudic law because they lend themselves to human logic¹. In fact, the value of applying our logic to these areas is quite astonishing. Rav Moshe Mordechai Epstein of Slobodka (later of Hebron) put it this way²: If one is expert in the practical knowledge of a halachah, but is unaware of its logical basis, he cannot say that he lacks part of it, but that he lacks it completely because the essence is in the *sevara*.

But here lies a great danger. Man can attempt to play G-d, to feel that his brilliance is just as capable of producing such a civil code, indeed to think that these G-d-given laws are but from man³. Indeed, the common law tradition of the Western legal codes, beginning with Roman law, show great depth and sophistication. It is great testimony to man that he can understand things to this degree, and it is just for this reason that he must know that his very ability to understand is but a G-d-given gift⁴. Once this is clear, once man accepts the limitations of his own reason, he will truly merit understanding much of the reasoning behind the Torah. This is the secret of נעשה ונשמע⁵.

The seeker after justice becomes imbued by his very quest with the sense of the Presence of G-d⁶. ... It is not just that the justice of G-d is dispensed. It is that in its application, Divine ideals are inculcated into the minds, hearts and personalities of the litigants⁷.

So, for this reason, these laws start out with the words:

שמות כא א: ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם:

¹ היינו סדר נזיקין

² In a letter to his colleagues

³ אור גדליהו ריש משפטים: ויש מקום לאדם לטעות ולומר כי אלו המשפטים הם מצד שכל האדם

⁴ אור גדליהו שם: שמזה שאנו רואים שהאדם מבין אלו המשפטים על פי שכל עצמו אנו יכולים לראות הגדלות של השכל, שיש ביכולת השכל האנושי הקרוץ מחומר להשיג תורת ד' וחכמת האמת, אבל צריכים לדעת כי כל מה שמשיג האדם הוא מטעם שכל ברא הקב"ה את האדם עם שכל הזה

⁵ שפת אמת שנת [תרל"ד]: וכן צריך להיות ציווי השי"ת קודם לשכל האדם וזהו לפנייהם כנ"ל. ובנ"י הקדימו נעשה לנשמע פי' שהי' חביב אצלם יותר מה שזוכין לעשות רצון עליון ממה שיבינו הטעם של המצוה. ועי"ז זכו שיבינו גם הטעמים כי מקודם ניתנו הדיברות אח"כ המשפטים.

⁶ A.H. Rabinowitz, *The Jewish Mind*, pgs. 5-6

⁷ *Ibid*, pg. 5

The sentence begins with a ך, *and these*, which tells us that these laws are but a continuation of the Sinai revelation¹, just as G-d-given and holy as the rest. Even were you to find the exact same laws in a secular court of law, it may not be used, for the Torah law is rooted in holiness while the laws of the land are rooted in the arrogance of man².

Perhaps it was this that the Midrash (VaYikra Raba 27;1 – 342) was trying to illustrate in describing Alexandria the Great's conquest of Africa:

He marched away to another province named Africa. ... He said to them: 'It is not your possessions I have come to see but your laws.' As they were sitting, two men came before the king for judgment. One said: Your majesty! I bought a carob-tree from this man, and in scooping it out I found a treasure therein, so I said to him: "Take your treasure, for I bought the carob-tree but not the treasure." The other argued: 'Just as you are afraid of risking punishment for robbery so am I. When I effected the sale I sold you the carob-tree and all that is therein.' The king called one of them and said to him: 'Have you a son?' 'Yes,' he replied. He called the other and asked him: 'Have you a daughter?' 'Yes,' he replied. 'Go,' said the king to them, 'and let them get married to one another and let them both enjoy the treasure.' Alexander of Macedon began to show surprise. 'Why, the king asked him, are you surprised? Have I not judged well? Yes, he assured him. 'If this case had arisen in your country,' he asked him, 'what would you have done?' He replied: 'We should have removed this man's head and that one's, and the treasure would have gone to the king.' 'Does the sun,' he asked Alexander, 'shine in your country?' 'Yes,' he said. 'And does rain fall in your country?' 'Yes,' he replied. 'Perhaps,' said the other, 'there are small cattle in your country?' (Yes, he answered.) He exclaimed: 'O, woe to that man! It is because of the merit of the small cattle that the sun shines upon you and the rain falls upon you. For the sake of the small cattle you are saved!' Hence it is written, 'Man and beast Thou preservest, O Lord' (Ps. 36:7), as much as to say, Thou preservest man, O Lord, because of the merit of the beast!

The Sages meant to show how laws, left in the hands of man, could get so far away from the plot. The great Alexander, student of Aristotle, admitted as such. The great

¹רש"י כא א: ואלה המשפטים - (ש"ר) כל מקום שנא' אלה פסל את הראשונים ואלה מוסיף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני.

²שפת אמת שנת [תרל"א]: שידעו שאף המשפטים שמובנין עפ"י שכל האדם עכ"ז הם רק ע"י שכן רצונו ית'. וזהו הטעם שאסור לדון לפני גוים אף שדינין כישראל כי המשפט לאלקים וגם הטעם והסכמת השכל הכל ע"י שכן רצונו יתברך וגו' ושם - שנת [תרל"ד]: אף שהשכל מבין שכן צריך להיות עכ"ז הכל ע"י שכן גזרה חכמתו ית'. רבינו בחיי כא א: וידוע כי כל המניח דיני ישראל ודן בערכאות של כותים הנה זו עברה אחת שהיא חומר לכמה עברות כי משרשה יפרו וירבו ענפי חטאים גדולים גם בכנפיה נמצאו נזקים ומכשלות הרבה עד לאין קץ, ואבאר לך כיצד. ... זה בודאי מחלל את השם ונותן כבוד לאחר ובדברים טז (יה) שפטים ושטרות תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלקיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק: ודרשו רז"ל 'לך' ולא לאומות העולם. וזה ההשלמה לעניינינו

civilization of Hellenism would be humbled, in a moral sense, by the beast. The Africans showed him up on that occasion, but did they get it right? How, then did Africa become man's greatest killing field for the last 50 years, approaching soon a 10 million killed and murdered figure?¹

And so, the Midrash continues:

Israel says to the Holy One, blessed be He: 'Sovereign of the Universe! We are but as men; save us like the beast for we are drawn after Thee like a beast.' ..

Take punishment, as an example.

Mishpatim tell us not only what man must do, but what he must do when he has erred or damaged. But it also tells us what the courts must do, how they must deal with conflicts and how they must punish.

Now here is the tricky thing. For the practice of punishment is something that, in other circumstances, would be morally wrong. Punishment is normally defined as the deliberate infliction of suffering on an individual by the state, often through deprivation of money, liberty, or life. In any other circumstances, this treatment would constitute torture (as infliction of suffering), theft (loss of money), kidnapping (loss of liberty) or murder (loss of life). When sanctioned by the state, though, it is considered to be a form of justice."²

But do we even know why we punish? Are we coming to deter, in which case punishment is forward looking? Or are we coming to give retribution, or to inflict suffering and atonement on the past? Man has never been able to decide.

And do we know how to punish? The Torah allows but two instances of confinement – one to the home of someone who will take charge of his well-being for six years (עבד עברי)³ and one to a city of refuge. Would we have ever figured that out by ourselves?

¹ 6 million in the Congo war; 900,000 – 1.5 million in Rwanda; well over half a million in the Sudan; Algeria. In 1954, a group calling itself the National Liberation Front (NLF) launched a guerilla war in France's North African Colony, igniting a conflict that would grind on for eight years and claim about a million lives. An early "Dahrfur" was Biafra, which attempted to succeed from Nigeria, existing as a state from 1967 to 1970. The declaration of war with Nigeria ended in a humanitarian catastrophe as Nigerian blockades stopped all supplies, military and civilian alike, from entering the region. Hundreds of thousands – perhaps millions – of people died in the resulting famine. 50,000 were killed in the Libyan uprising; 300,000 slaughtered in Uganda under Idi Amin and a further 200,000 later on by the Lord's Army; hundreds of thousands killed in Somali; and dozens of other wars, rebel uprisings, or tribal conflicts – in Nigeria, Ethiopia (by the Eritreans), Chad, Angola, Mozambique

² Jane Forsey, *The Injustice of Punitive Justice*, in *Philosophy Now*, December 2000/January 2001

³ R. SR Hirsch, שמות כא ו

Our portion says, “An eye for an eye”¹ and that seems reasonable to us, until a deeper look tells us clearly that we are talking about monetary damages. Would man – could man – ever figure out the value of a limb? And would he know that *the thief has to pay the value of the theft, as restitution to the owner; and then again an equal sum for his contempt of the principle of general honesty against which he has offended?*²

And so, for the Torah, human logic has its place, but logic is superseded by the received wisdom or by prophecy - the wisdom of the Torah³. Two thousand years of philosophical speculation is testimony to how wrong man’s mind can be⁴. Do we not see a long history of great philosophers, all arguing with each other, each using his best logic⁵?

The moment man remembers all of this and becomes humble he is ready for true greatness.

Let’s see what the Torah puts into the mind of men:

The Sages tell us that someone who wants to become a chasid – one who is even more righteous than a Tzadik - should fulfill the words (laws) of damages⁶. This is surprising, for a *chasid* is contrasted with a *tzadik*. The latter fulfills all of the law, while the former goes beyond the letter of the law and reaches a level of holiness just short of *רוח הקודש*⁷. Surely, obeying the laws of damages is tantamount to keeping the law, and not going beyond it? Why is such a person called a Chasid and not just a Tzadik? Moreover, we learn that *אדם מועד לעולם* – a person himself (as opposed to his possessions) is always liable for damages he caused⁸.

¹ כא כד: עין תחת עין שן תחת שן יד תחת יד רגל תחת רגל

² Rav SR Hirsch, 21:37

³ שו"ת הרשב"א ח"א ס' ט: וכל שהקבלה או הנבואה הנחתו לא תנצחנו החקירה כי החקירה למטה מן הנבואה ... [וגם] אין משגיחין בחקירה כנגד הקבלה לפי שהכמת השם למעלה מחקירתו

⁴ רשב"א שם: צוח עליו הכתוב (ישעיה נה ח-ט): כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאם ד' כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם

⁵ רשב"א שם: ולמה נסמוך על חקירת החכם שהוא ואולי חקירתו כוזבת מצד מעוט ידיעתו בענין שהוא ואולי אם יעמוד חכם ממנו יגלה סתירת דבריו וקיום מה שסתר, וכמו שקרא לחכמים שקדמו לאפלטון עם אפלטון ושקרה לאפלטון עם ארסטו תלמידו הבא אחריו ואמר שיש ריב לאמת עמו.

⁶ מ"ס בבא קמא דף ל ע"א: אמר רב יהודה האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנויקא, רבא אמר מילי דאבות, ואמרי לה מילי דברכות.

⁷ וכפי שהגדיר את זה המסילת ישרים על פי הרמב"ם דצדיק הוא המקיים את כל החיובים שלו וחסיד הוא ההולך לפנים משורת הדין.

מהרש"א: גמ' מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנויקין כו'. יראה כי חסיד נאמר על מי שעושה מעשיו על צד היותר טוב כמאמרם פ"ק דע"ז במעלות הטוב עשרה דברים זהירות מביאה לידי זריזות כו' וחשיב למעלה עליונה חסידות מביאה לידי רוח הקודש

⁸ מסכת בבא קמא כו: - כז.

But the idea is that someone who would try to avoid damages, would inherently develop that extra sensitivity to go the extra mile¹. He would avoid damaging someone's property under circumstances where he would not be liable², like if someone carelessly left a breakable in a public thoroughfare³. *Our Rabbis taught: The pious men of former generations used to hide their thorns and broken glasses in the midst of their fields at a depth of three hands breadths below the surface so that [even] the plough might not be hindered by them. Rav Sheishes used to throw them into the fire. Rava threw them into the Tigris.*⁴ Moreover the *chasid* insured that even his property should not be a source of damage⁵. And a *chasid* would surely also be careful with damages caused by his words – embarrassing someone, causing someone distress, or spreading any form of Loshon Hora. There are no damages on these. But the goal is not to avoid a crime – it is to show exquisite sensitivity to our fellow man⁶.

The idea that you could become holy without taking exceptional care of your fellow-man's possessions, of his body, his feelings and his reputation - is alien to the Torah. This is our G-d and this is our Judaism! *ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם – And these are the laws which you should place in front of them* - reads the first verse. *תשים לפניהם – like a prepared table ready to be eaten from*⁷. Make these laws clear and central – spell them out so that there can be no ambiguity that this is what G-d wants from us.

*(In addition a Chasid needs to fulfill the words of (Pirkei) Avos or the words of Brachos. These three represent a complete rounding of holiness. Laws of damages relate to perfection in one's interpersonal relationships (בין אדם לעצמו), Avos related to character development (בין אדם לחבירו), while Brachos reflects our relationship with G-d (בין אדם למקום).)*⁸

¹ שיטה מקובצת: וזה לשון ה"ר יהונתן ז"ל מילי דנזקין בחסידים אלה שהיו חוששין אף לדבר שאינו רגיל כדי שיתרחקו מהזקן הבריות.

² נתיבות שלום, עמ' קעו: שלא איירי כאן אחרי שהזיק ... [אלא] שמלכתחילה נזהר שלא יגיע ממנו כל נזק וצער לזולתו.

³ ר' חננאל: החפץ להיות חסיד יקיים מילי דנזקין אפי' לרשות הרבים.

⁴ תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף ל ע"א: תנו רבנן חסידים הראשונים היו מצניעים קוצותיהם וזכוכיותיהם בתוך שדותיהם ומעמיקים להן ג' טפחים כדי שלא יעכב המחרישה רב ששת שדי להו בנורא רבא שדי להו בדגלת

⁵ נתיבות שלום, שם: וכל שכן בגופו וכן בדבור

⁶ ספר בניהו בן יהודע על בבא דף ל ע"א: האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנזקין. נ"ל ... דאיכא מילי שהאדם מוציא מפיו בשגגה ועושין נזק גדול, ... שזה המדבר שאינו מדקדק בדיבור שמוציא מפיו, גורם להרוג בני אדם בשבט פיו

⁷ מכילתא: כשולחן ערוך ומוכן לאכול לפני האדם.

⁸ מהרש"א: ולפי שיש לאדם במעשיו הטובות ג' חלקים דהיינו טוב לשמים, טוב לבריות, וטוב לעצמו. קאמר רב יהודה מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנזקין דאזי יוכל לתקן מעשיו שיהיה טוב לבריות ורבא קאמר דלקיים מילי דאבות דאזי יתקן מעשיו שיהיה טוב לעצמו במדות ואמרי לה דלקיים מילי דברכות דאזי יתקן שיהיה טוב לשמים וכל אחד מהני אמוראי נקט כל א' מהני ג' מיני חלוקים במעשים טובים של אדם וק"ל:

נתיבות שלום, עמ' קעו: כתב המהר"ל בדרך החיים (אבות פ' א), שענין השלמות כולל ג' חלקים, שלום בינו ובין בוראו, שלום בינו לבין חבריו, ושלום בינו לבין עצמו ... וזהו ב' ג' הדעות שהובאו כאן להאי מאן דבעי למהוי חסידא ... דנזקין, שהוא חלק השלמות

There is an entire value set behind these laws. For example, all modern legal systems would understand that every right that a person has creates a duty in someone else. If I have a right to my property, you have a duty not to trespass it, etc. Thus, there can be no rights without duties. However, there is a fundamental difference between the starting points of the Western world vs. the Jewish values expressed in our portion. Western societies begin with rights, and duties are but a consequence of this. This means that I start out thinking what I have a right to; and therefore what others owe me. Judaism begins with duties,¹ and regards it as a privilege to be more, rather than less, commanded. Thus we wish a person *תזכה למצוות*, may he merit fulfilling more of that which he is commanded.

Dig a bit deeper and you will see that the property-values in our portion have to do with the idea that our possessions are a part of our Avoda-package². It is not just damage to the other's property that I am inflicting – but rather I am denying him access to the tools he needs to serve his Master.

Pure human logic has the status of Torah Law – *למה לי קרא סברא היא* – Moreover, the mind of the sage must be the final arbiter of any dispute in law³. But make no mistake. This is human logic laboriously harmonized with Torah-logic, tuned into the melody of G-d's wisdom⁴. – *ואלה המשפטים* – **And these civil laws** also came from Sinai!

Last week's parsha ends with the laws of the Altar. This juxtaposition to *משפטים* tells us that the Sanhedrin should be located next to the Altar, i.e. on the Temple grounds.

של שלם עם חבריו ... וכל שכן בגופו ובדבור ... ומילי דאבות הוא ענין השלמות בינו לבין עצמו שמבכת אבות כולה הדרכה לאדם בעניני מדות ... ומילו דברכות הוא ינין השלמות בינו לבין בוראו.

¹Mitzvos such as Tochacha, Areivus and loving our fellow man make it clear that our headspace should be what we can give, spiritually and physically, rather than what we can take. The corollary of this is that the question which a Jew asks is not "What are my rights?" but rather "What are my duties?" We regard it as a privilege to have responsibilities, not a burden. It is anti-Jewish to say, "This is your problem, not mine." In Western law, the starting point is rights. My right creates a duty in you. I have a right to my property. You have a duty not to trespass. In Judaism there are also rights and duties. But the stress is different. A Jew starts out by asking what his duties are, not what his rights are.

² מכתב מאליהו

³מכתב מאליהו ח"ה דף 216 (מאמר משה ורבי עקיבא): שהתורה מיוסדת בגדר כזה שמה שהשכל הישר של רוב חכמי ישראל מכיר מתוכה, זהו תורה מסיני, היינו גילוי עליון שאין למעלה הימנו; וא"כ צריך לבטל הכרת "בת קול" נגד שכל התורה. [ההכרות הנובעות מעמקי הלב נסתרות הן, וכתוב "לא מראש בסתר דברתי" (ישעיה מח, טז). השכל הוא גלוי לכל וכך היא תורת ה', מקורות הלכותיה ומסקנותיה גלויות ומובנות לכל, וזוהי גדלותה. וכן ר' מאיר היה גדול מכל חכמי דורו אבל לא קבעו הלכה כמותו כי "לא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו" (עירובין יג:).]...

⁴פאר הדור על החזון איש : זה כלל גדול נקוט בידי החזון איש...שעיקרי ההלכות אצילות ורק על ידי צמצום אחר צמצום הם משמשים גם בעולם המעשה. וממילא אין שייך להפעיל בשטח ההלכה אבזורים שכליים, שהיו אולי שימושים ויעילים ביחס לכל חכמה אחרת. במקרה דגן, על השכל האנושי מן-המצוי לאסוף את ידיו. כאן קובעת בעיקר הקבלה, המסורה, איש מפי איש עד למשה מסיני. היא הקובעת לא רק מה היא ההלכה, או הלכה כמי, אלא גם אימתי ניתנה רשות הדיבור לשכל האנושי ומתי לא, היכן הגבול לחופש ההבעה בספרות ובטעמים או בדימוי מילתא למילתא, ובכלל מיהו המוסמך לחדש פירושים מדעת וקל וחומר לפסוק בדין מדיני התורה-- הכל לפי התקופה, הדור והאדם גופו. (כרך ג דף צו)

This is to emphasize that both civil laws and the Altar come from the same source. The laws will not only bring harmony between man and his fellow man, but between him and his Creator (just as a korban brings him closer to HaSh-m)¹.

Above we brought David HaMelech's statement: (תהלים יט) משפטי ד' אמת צדקו יחדיו – *The Laws of G-d are truthful but they are righteous all around. All around* – they all fit in with each other. How do we reconcile clashes of liberty and equality, of the needs of the poor with the rights of the rich, of civil justice with capitalism? Man struggles on. But G-d has spoken. Those who will do His bidding will be given a gift that no human mind could provide.

¹ גור אריה כא א: לומר שתשים סנהדרין אצל המזבח. ואם תאמר, דגם זה קשה למה סנהדרין אצל המזבח, ואין זה קשיא, דהם שוים לגמרי, דהמזבח הוא משים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, כי עליו מקריבים הקרבנות, שנקרא 'קרבן' על שהוא מקרב את האדם לבורא יתעלה, ... וכך המשפטים מטילים שלום בעולם. וכן אמרו במכילתא (כאן סוף הפסוק) מה ראו דינין להקדים אותם לכל המצות שבתורה, כשהדין בין אדם לחבירו תחרות ביניהם, נפסק הדין שלום ביניהם. ... כי צריך שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, ואחר כך צריך שלום בין איש לחברו, נמצא הכל מקושר. ובשביל זה היה המזבח ולשכת הגזית באמצע העולם, ... נמצא המזבח ולשכת הגזית מאחדים ומקשרים הכל: